

Procedure crisissituatie en grensoverschrijdend gedrag

Datum: 27/09/2024

Als organisator van een OverKopnetwerk lever je maximale inspanningen om grensoverschrijdend gedrag en crisissituaties ten aanzien van de gebruikers te vermijden en in voorkomend geval aan te pakken.

Je hebt een procedure voor crisissituaties en grensoverschrijdend gedrag op maat van het OverKophuis. Deze procedures beschrijven **de opeenvolgende stappen en de communicatie die je volgt**. In dit stappenplan leg je duidelijk uit wat er van ieder verwacht wordt bij elke stap van de procedure. Je duidt minstens één persoon aan op wie een beroep kan worden gedaan.

In de procedure heb je aandacht voor detectie, reactie en preventie.

PROCEDURE GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

WAT IS GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG?

Een situatie waarin een ouder/kind/jongere het slachtoffer is of het slachtoffer dreigt te worden van bedreigingen of geweld van een persoon die aanwezig is in je voorziening (bijvoorbeeld: medewerkers, gezinsleden, toevallige aanwezigen, stagiaires, ...).

Is er een grens overschreden? Dit is niet altijd zwart/wit maar uit je bezorgdheid als je twijfelt.

WAAROM EEN PROCEDURE?

Binnen een OverKophuis kan je in contact komen met grensoverschrijdend gedrag. Dit komt onverwacht en veroorzaakt veel stress. Je weet niet hoe jij (of je collega's) zullen reageren.

Een procedure helpt jou hierbij. Je hebt er op voorhand over nagedacht en de belangrijke stappen genoteerd. Zo kan je snel en goed handelen als het zich voordoet. Het is ook belangrijk om na te gaan hoe je grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen: hoe werk je aan preventie?

WAT BEVAT DE PROCEDURE GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG?

De procedure bestaat uit drie luiken.

- Hoe voorkom je het? (preventie)
- Hoe merk je grensoverschrijdend gedrag op? (detectie)
- Hoe reageer je er gepast op? (aanpak)

Een goede procedure is bruikbaar en is kort. Onderstaande vragen helpen je op weg. Denk na over mogelijke situaties van grensoverschrijdend gedrag.

Zoek op voorhand uit bij wie je terecht kan als je bezorgd bent (preventie).

- Binnen de voorziening (bv. een coördinator, medewerker, vrijwilliger, ...)
- Bij organisaties in de buurt. Neem best op voorhand eens contact op. (bijvoorbeeld het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, de huisarts, de politie, ...)
 - o Noteer hun contactgegevens en hou ze up-to-date. Dit is een hele hulp als je met grensoverschrijdend gedrag geconfronteerd wordt.

Hoe kan je grensoverschrijdend gedrag voorkomen? (preventie)

- Bijvoorbeeld. Hoe maak je gedrag bespreekbaar? Hoe werk je aan draagkracht? Hoe ga je het welbevinden van jongeren na?
- Hoe maak je een procedure en preventie-aanpak bekend?

Opmerken van grensoverschrijdend gedrag (detectie)

- Hoe herken je signalen?
- Met wie deel je je bezorgdheid?
- Wie verzamelt informatie? Met wie bespreek je deze?

Aanpak – Wie doet wat?

- Melden aan de organisator van het OverKopnetwerk, Opgroeien,...?
- Contact opnemen met coördinator, Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, ...
- Gesprek met de ouders van de jongere, met medewerkers, ...

Nazorg – Wie doet wat?

- Hoe het welzijn van jezelf, medewerkers, jongeren, ... opvolgen?

Evalueer regelmatig

- Hoe je procedure verbeteren?
- Met welke regelmaat? (evalueer de procedure binnen een cyclus van 5 jaar)

HULP NODIG?

Ben je verontrust over de thuissituatie van een jongere? Richt je tot een Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. De procedure 'grensoverschrijdend gedrag' geldt niet voor een verontrustende situatie bij de jongere thuis.

Meer info op www.kindermishandeling.be

PROCEDURE CRISISSITUATIES

We raden aan om naast de procedure grensoverschrijdend gedrag, procedures uit te werken **voor verschillende crisissituaties**:

- een crisissituatie waarbij **evacuatie** nodig is (bv. brand)
- een crisissituatie waarbij **medische bijstand** nodig kan zijn
- andere

Denk goed na wanneer en in welk geval welke stappen uit de procedure van toepassing zijn.

WAT BEVAT DE PROCEDURE CRISISSITUATIES?

De procedure bestaat uit twee luiken:

- Hoe voorkom je het? (preventie)
- Hoe reageer je er gepast op? (aanpak)

Een goede procedure is bruikbaar en kort. Onderstaande vragen helpen je op weg. Denk na over mogelijke crisissituaties en maak procedures voor deze verschillende situaties.

Zoek op voorhand uit bij wie je terecht kan (preventie)

- Binnen de voorziening (bv. een coördinator, medewerker, vrijwilliger, ...)
- Bij organisaties in de buurt. Neem best op voorhand eens contact op. (bijvoorbeeld de eigenaar van het gebouw, het ziekenhuis, de huisarts, de politie, ...)

Noteer hun contactgegevens en hou ze up-to-date. Dit is een hele hulp als je met een crisissituatie geconfronteerd wordt.

Hoe kan je een crisissituatie voorkomen? (preventie)

- Bijvoorbeeld: risico inschatting brandweer (hangen er rookmelders,...), is je voorziening veilig ingericht, ...
- Hoe maak je een procedure en preventie-aanpak bekend bij de medewerkers/nieuwe medewerkers?

Aanpak – Wie doet wat?

- Melden aan de organisator van het OverKopnetwerk, Opgroeien,...?
- Contact opnemen met coördinator, ...
- Gesprek met de ouders van de jongere, met medewerkers, ...

Nazorg – Wie doet wat?

- Hoe het welzijn van jezelf, medewerkers, jongeren, ... opvolgen?

Evalueer regelmatig

- Hoe je procedure verbeteren?
- Met welke regelmaat? (evalueer de procedure binnen een cyclus van 5 jaar)

Oefen de crisisprocedures regelmatig samen met alle betrokkenen (het team, de vrijwilligers, personen die bijstaan in nood ...). Leer nieuwe medewerkers de procedure meteen kennen. Op die manier heb je een houvast in een crisissituatie.

Evalueer de procedure regelmatig en zorg ervoor dat de procedure up-to-date blijft. Evalueer de procedures binnen een cyclus van 5 jaar.

CRISISSITUATIE EN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG MELDEN

Je meldt elke **ernstige** crisissituatie en situatie van grensoverschrijdend gedrag zo snel mogelijk aan Opgroeien.

WAT MOET JE MELDEN?

Volgende situaties:

- een acute situatie die zich voordoet in een voorziening of tijdens de dienstverlening, die onder de erkennings- en/of subsidievoorwaarden valt van Opgroeien. Er is sprake of vermoeden van 'geweld, verwaarlozing, mishandeling' ongeacht of dit al vastgesteld, geobjectiveerd, aantoonbaar... is
- kind/jongere/jongvolwassene is gestorven in de voorziening of tijdens de dienstverlening (of later in het ziekenhuis)
- medewerker is gestorven in de voorziening of binnen zijn opdracht (of later in het ziekenhuis)
- onveilige situatie waarbij een kind/jongere/jongvolwassene/medewerker in gevaar is of wanneer er een mogelijks gevaar zou kunnen zijn
- er is een letsel zonder plausibel verhaal
- er is een plotse gedragsverandering bij een kind/jongere/jongvolwassene (zonder verklaring)
- er zijn duidelijke risicofactoren aanwezig bij de medewerkers, voorzieningen/verantwoordelijke, bijvoorbeeld:
 - o Uitdrukkelijke uiting van stress
 - o Drugs / alcohol

TWIJFEL OF IETS WEL OF NIET GEMELD MOET WORDEN?

Twijfel je of er iets gemeld moet worden? Contacteer je klantenbeheerder via overkop@opgroeien.be

HOE MELDEN?

- Van maandag tot vrijdag tijdens de kantooruren telefonisch bij je klantenbeheerder, via overkop@opgroeien.be of via het meldingsformulier crisissituatie.
- Wanneer je klantenbeheerder niet bereikbaar is:
 - o telefonisch via het nummer 078 170 000
 - o via het online contactformulier (opgroeien.be/opgroeipunt)
 - o per brief naar Opgroeipunt, Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel